

intézmények, szervezetek szakembereivel együttműködve, tavaszra egy megbeszélés-sorozatot kezdeményez. Ezen számba veszi a hazai pedagógiában létező különböző áramlatokat, legyenek azok kiérlelt elméleti koncepciók, kutatási szemléletben megnyilvánuló metodológiai különbözőségek vagy valamely gyakorlati kérdés megoldására irányuló többé-kevésbé koherens neveléstudományi gondolatrendszerek.

A bizottság a II. Osztály felkérésére véleményt nyilvánított tervezett akadémiai doktori fokozat szerzési ügyben. Ennek kapcsán a tudományos minősítés számos elvi-technikai problémáját megvitatta, s elhatározta, 1990. januári ülésén önálló napirendi pontként tárgyalja a tudományos minősítés procedúrájának felülvizsgálatára vonatkozó bizottsági előterjesztést.

SIMON PÉTERNÉ

A TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG MUNKÁJÁBÓL

— Mészáros István és Zrinszky László doktori értekezéseinek vitája —

A Tudományos Minősítő Bizottság 1988. április 26-ára tűzte ki: Mészáros István "Általános irányú középszintű iskoláink kronológiája és topográfiája 996—1948" című doktori értekezésének nyilvános vitáját.

A Bírálóbizottság elnöke: Székely György, az MTA rendes tagja, titkára Arató Ferenc, a nev. tud. kandidátusa, a felkért opponensek Ágoston György, a nev. tud. doktora, Kőte Sándor, a nev. tud. doktora és Zibolen Endre, a nev. tud. doktora volt.

Ágoston György opponensi véleményében kifejti, hogy az elbírálás alatt álló mű a hazai neveléstörténeti kutatás kiemelkedő terméke. Az értekezés a X. század végi kezdetektől az iskolák államosításáig eltelt évezred időhatárai között vállalkozik a magyarországi iskolarendszerű oktatás általános irányú középszintje történelmi fejlődésének, koronkénti funkcióinak, tananyagának, intézményeinek bemutatására. Teszi ezt egyrészt az országos érvényességű irányelvek, rendelkezések, törvények, másrészt az ebben az időszakban létező hazai középszintű általánosan művelő iskolák keletkezésének, időbeni egymásutánjának figyelembevételével.

Ágoston György fontosnak tartja a témát. Kifejti, hogy a disszertáció első részét a magyar középszintű iskolázás általános történetének lehet tekinteni, amelyben a szerző nem az egyes iskolák, hanem az iskolatípusok jel-

legzetességeinek, általános fejlődés-alakulástörténetének megrajzolására törekszik. Kritikai megjegyzése: nem mindig tartja szerencsésnek az egyes fő korszakok címbeli megjelölését. Ugyanakkor jelzi, hogy az általános történeti rész sok tekintetben új oldalról tanúsítja a szerző kivételes tájékozottságát a magyar iskolatörténet későbbi századaiban.

Az opponensnek bíráló észrevétele alig volt a disszertáció gerincét képező részhez. Érdeemi kritikai megjegyzést az iskolakataszterben tárgyaltakhoz fűzött, ugyanis hiányzott belőle az 1930-as években megnyílt budapesti Eugenio de Savoia olasz iskola, márpedig ennek ugyanúgy voltak magyar középiskolai tanítványai, mint a jegyzékben megtalálható birodalmi német iskolának. Hiányolta az opponens, hogy a szerző az egyes iskolák történetének vázlatos áttekintése során az oktatás rövidebb-hosszabb szünetelését vagy megszűnését politikai okokkal magyarázza, és az okot magát konkrétan csak elvéve magyarázza. Bár alárendelt jelentőségűnek látta, de szükségesnek tartotta szót tenni Ágoston György azt az ellentmondást, amely egy-egy iskola megindulásának, illetve magasabb szintre emelésének a szerző által alkalmazott kritériuma között van.

A disszertáció több mint fele az egyes általános műveltséget nyújtó középszintű iskolák történetével foglalkozik. Egy-egy iskola története a következőket tartalmazza: az alapítására, a lényeges átalakulásokra vonatkozó alapvető kronológiai adatokat, a változások tartalmi lényegét, a tanárok és a tanulók létszámának alakulását, valamint az iskola történetére vonatkozó szakirodalmat.

Kritikai észrevétele az opponensnek az, hogy a szerző felvet kérdéseket, de azokat nem válaszolja, magyarázza meg. Meggyőzően mutatja be a szerző, hogy a középszintű iskolák közvetítették a műveltséget, de jobban értelmezendőnek tartja a műveltség jellemzésére az "erőteljesen gyakorlati jellegű", a "gyakorlati életre orientált" megjelöléseket.

Bár kétségtelen, hogy a szerző elsősorban kronológiát és topográfiát, tehát iskolatípusok és fejlődésük fő adatszerű mutatóit ígéri, mégis sok helyen hiányát érzi az olvasó a rövid, tömör vagy akár jelzésszerű tartalmi elemzésnek. Kritikai megjegyzést fűz az opponens a jezsuita gimnáziumok és a piaristák iskoláinak értékeléséhez is. A szerző történelmileg egyoldalúan ábrázolja a protestáns iskolákat. Úgyszintén hiányos a magyar középiskolák nemzetközi hátterének megrajzolása, vagyis nem kellő a beágyazottságuk az európai fejlődésbe.

Az opponens megállapítja, hogy a disszertáció rendkívüli teljesítmény, több évtizedes kutatómunka eredménye. Az első vállalkozás, amely a magyaror-

szági általános műveltséget közvetítő iskolák általános és egyedi történetének, koronkénti funkcióinak szintézisét teremtette meg.

Összegezésében az opponens újra megfogalmazta, hogy Mészáros István disszertációja neveléstörténeti irodalmunk kiemelkedő jelentőségű teljesítménye, a szakma és a határos tudományterületek fejlődése szempontjából is fontos eredményeket tartalmaz. A kézirat és a benyújtott tézisek egyaránt arról tanúskodnak, hogy a mű minden tekintetben megfelel a doktori értekezéssel szemben támasztott követelményeknek.

Köte Sándor bemutatja, hogy a téma három, egymáshoz szorosan kapcsolódó részből áll. Az első rész az általánosan képző középiskola profilját, külső és belső szervezetét, tananyagának történeti változásait, az általános és specifikus vonásokat vizsgálja. A második rész egyenként veszi szemügyre ezeket az iskolákat az alapvető kronológia alapján; a harmadik rész az iskolák területi elhelyezkedésével foglalkozik.

Az opponens aláhúzza az értekezés kiemelkedő jelentőségét, majd kitér az értekezés néhány problematikus pontjára és kutatómódszertani kérdésekre, pl. arra, hogy mit ért a jelölt a középszintű iskola alatt.

Az értekezés második fejezetében tárgyalt fejlődési modell leírása forrásanyag hiányában pontatlan, inkább feltételezésen alapul. Ugyanitt a zárórészben az olvasható, hogy a protestánsok 1880-ig megőrizték a középkori iskolaformát, míg a katolikusok modernizálták iskoláikat. Arról nem esik szó, hogy ezt milyen objektív történeti tényezők váltották ki.

A disszertáció harmadik fejezete az 1777 és 1848 közötti időszakkal s a két Ratio Educationis kapcsán megindult fejlődéssel foglalkozik. Ismert, hogy e két tanügyi dokumentum magyar nyelvű közreadásában a jelöltnak nagy érdeme van. A továbbiakban Köte Sándor kifejtette, hogy az értekezés szándékosan mellőzte az évszázadok során készült különböző középiskolai tervezeteket és javaslatokat, mivel Mészáros István szerint ezek nem hagytak nyomot az élő magyar középiskola történetében. A kronológiában és topográfiában is csupán a létező iskolákra terjed ki a szerző figyelme. Álláspontjához azonban nem ragaszkodik következetesen. Célszerű lett volna — mondja az opponens —, ha csak röviden is, utalni más nagy fontosságú tervezetekre, elsősorban Schwarz Gyula munkájára, amelyben történelmi, társadalmi, gazdasági tényezőkkel indokolja a középiskolai oktatás továbbfejlesztésének szükségességét a reformkori törekvéseket figyelembe véve.

Opponensi véleményében Zibolen Endre is a disszertáció kiemelkedő jelentőségéről szólt. Majd értékelt Mészáros István több évtizedes és eredményekben igen gazdag kutatómunkáját. A disszertáció első fejezetével kapcsolatban

megállapította, hogy lényegében azt a feladatot vállalja magára, amelyet Finácz Ernő az ezredévi évforduló alkalmából megjelent, Mészáros István kéziratában elsőként hivatkozott munkájában emberöltőkkel ezelőtt felvázolt. A szerzőt segítette, hogy azóta — nem utolsósorban a Finácz művével egy időben napvilágot látott iskolatörténetekben, majd később is iskolai értesítőkben, különböző ünnepi kiadványokban, iskolatörténeti monográfiákban, folyóirati közleményekben — a tárgyba vágó információk tömege vált hozzáférhetővé. Mégis az ő érdeme, hogy ezeket az információkat összegyűjtve, kritikailag megrostálva és több évtizedes, fáradhatatlan kutatómunkájának eredményeivel, illetve a régebbi formációk kiegészítésével a fejezet szerény címe alatt a hagyományos értelemben vett általánosan művelő középiskola kis híján évezredre terjedő fejlődésének, szervezeti és tartalmi alakulásának nagyívű fejlődésrajzát alkotta meg.

Az opponens szerint a disszertáció 560—582. lapjain található két függelék az első részben foglaltakat a grafikus ábrázolás eszközeivel teszi szemléletessé, illetve ahhoz nyújtanak további információkat. A szerző az "Iskolaszervezet-sémák összehasonlító sorozata" címet viselő első 13 diagramon ad plasztikus képet a középszintű oktatás szerkezeti felépítésének alakulásáról a 13. századtól a nyolcosztályos középiskola megszűnésének időpontjáig, 1948-ig. Még ehhez képest is bravúros teljesítménynek ítéli azt a 18 táblára terjedő ábrasort, amely "Tananyag-sémák összehasonlító sorozata" címen tárja elének az általánosan művelő középszintű iskola, illetve a szoros értelemben vett általánosan művelő középiskola művelődési anyagának fejlődésrajzát az 1777-i Ratio Educationistól az 1934. évi XI. törvénycikkkel életbe léptetett, ún. egységes gimnáziumig. A diagramok következetesen osztályokra bontva tájékoztatnak a tanított tárgyakról, ezeknek a megadott heti óraszámok keretében elfoglalt arányáról — a szó szoros értelmében érzékletes képet nyújtva a tantervkészítőknek az általános középfokú műveltséget illető koncepciójáról.

A II. Ratio Educationis a hagyományostól jelentősen eltérő értékelését az opponens elfogadja, de változatlanul úgy véli, hogy — mintegy ennek az általa megalkotott új megközelítésnek a hatása alatt — hajlik rá, hogy a korábbi, az 1777-ben megjelent szabálykönyv — jóllehet sok vonatkozásban utópikus, de legalább a korviszonyok között irreális — célkitűzéseiben megnyilvánuló újat ne méltányolja jelentőségüknek megfelelően.

Mindhárom opponens javasolta a Bírálóbizottságnak a tudomány doktora fokozat odaítélését Mészáros Istvánnak.

A Bírálóbizottság véleményét az alábbiak szerint fogalmazta meg:

Az értekezés első ízben tekinti át a teljesség igényével mind időben, mind térben a középszintű iskolákat Magyarországon 996-tól 1948-ig.

Az alapos adatgyűjtésre épülő iskolakataszter egyedülálló tudományos produktum: biztos támpontul szolgál a középszintű iskolák történetének megismeréséhez, valamint a további kutatásokhoz.

Az a módszer, amit iskolatörténeti kutatása során kidolgozott és eredményesen alkalmazott, újszerű. Ezzel a módszerrel végzett adatgyűjtése alkalmas az egyes iskolák történeti adatainak számítógépes feldolgozására.

Topografikus adatszintézise az iskolaszervezet időbeli és térbeli alakulását tükrözi.

A középszintű iskolák tantárgyi összehasonlítása és elemzése, grafikus ábrázolása tudományos alapot biztosít az iskolafejlődés modelljének bemutatásához.

Az értekezés nagy precizitással készült: nagyigényű az adatgyűjtése és átfogó az ide vonatkozó irodalom szintetizálása. A nagy biztonsággal kezelt adatmennyiség újszerű feldolgozása vitára és további kutatásra serkentő.

A bizottság javasolja: a szorosán vett tárgyan túl foglalkozzék a jelölt a különféle vallási és eszmei áramlatok szerepével a tantervek tartalmi ki-töltésében.

Az opponensek felhívták a figyelmet a dolgozatban szereplő félreérthető megfogalmazásokra, amelyeket kiadás esetén korrigálni kell.

A fentiek alapján a Bírálóbizottság titkos szavazással (15 pont: 100%) a nevezett részére javasolta a neveléstudomány doktora tudományos fokozat oda-ítélését, melyet a Tudományos Minősítő Bizottság plénuma elfogadott, és Mé-száros István részére a neveléstudomány doktora tudományos fokozatot oda-ítélte.

* * *

A Tudományos Minősítő Bizottság 1987. november 20-ára tűzte ki Zrinszky László "Politika és andragógia" című doktori értekezésének nyilvános vitá-ját.

A Bírálóbizottság elnöke: Pataki Ferenc, az MTA levelező tagja, míg bí-rálók: Ágoston György, a nev. tud. doktora, Fukász György, a fil. tud. dok-tora és Vitányi Iván, a szoc. tud. doktora volt.

Ágoston György professzor opponensi véleményét az alábbiak szerint adta meg: A társadalmi fejlődés a neveléstudománynak is egyre nagyobb differenci-álódásához vezet, új neveléstudományi szakdiszciplínák jönnek létre. A fel-nőttnevelés a felgyorsult társadalmi, gazdasági, tudományos-technikai fejlőd-

dés következtében az utóbbi évtizedekben egyre nagyobb szerephez jutott, és ennek logikus következményeként a felnőttek nevelésének, képzésének tudományos vizsgálata is egyre inkább társadalmi szükségletté vált. A felhalmozódó tudományos eredmények létrehozták az andragógiát mint külön neveléstudományi szakterületet. A felnőttnevelés sokrétűsége azonban ma már az andragógia differenciálódásához is elvezetett. Fiatal, néhány éves neveléstudományi szakdiszciplínáról van szó, ezért a disszertációnak már a témaválasztása is úttörő, neveléstudományunk horizontját kiszélesítő, hozzájárulás ahhoz, hogy egy új neveléstudományi szakdiszciplína hazánkban is végleges polgárjogot nyerjen.

A szerző olyan elméletet kívánt kidolgozni, amely a személyiség egészére van tekintettel. Értekezésének első fejezetében a témáját megalapozó történeti és általános pedagógiai, pszichológiai, szociológiai kérdéseket (permanens nevelés, felnőtt szocializáció, a kettő összefüggése) világít meg. Rövid, de tartalmas összefoglalást ad a tőkés társadalomban "felülről" szervezett felnőttnevelés indítékairól, funkcióiról, mozgalmairól, intézményeiről. Majd a permanens nevelés ellentmondásos értelmezéseiről rajzol körképet.

A disszertáció második fejezetében a felnőttnevelés és -oktatás elméleti megalapozását végzi el, kritikailag ismertetve polgári és szocialista szerzőknek a politikai szocializációról szóló elméleteit.

Az értekezés a további, nagyobb részében a korszerű nevelés-oktatás módszertani alapvetését adja. A módszertan központjában a meggyőzés áll. A módszertani alapvetés magja a meggyőződés-elmélet, amelynek kidolgozásához a szerző kommunikációelméleti, szociálpszichológiai megfontolásokat használ fel. Finom fogalmi disztinkciókkal jellemzi a meggyőződésnek az összetevőit (mi a szerepe benne az igazságkritériumnak, a belátásnak, az azonosulásnak, az értelmi és érzelmi tényezőknek, mi az eszme és az ismeret közötti különbség, egyáltalán mi válhat meggyőződéssé).

A disszertáció utolsó fejezetében a szerző módszertani, elméleti alapvetését szembesíti a valósággal. A disszertáció egészét tekintve úttörő munkáról van szó, a szerző témakörét interdiszciplinárisan közelítette meg, felhasználva a politológia, a neveléstudomány, a szociológia, a különböző pszichológiai tudományterületeket, a kommunikációelmélet, a rendszerelmélet eredményeit.

Dicsérni lehet ezt a teljességre törekvést, de talán helyesebb lett volna, ha a doktorjelölt a politikai andragógia polgári és szocialista fő irányait, funkcióit, az alapfogalmak értelmezését saját összefüggő megfogalmazásában mutatta volna be az egyes irányzatokat képviselő szerzők, művek jel-

zésével, s nem dolgozott volna szinte mérhetetlen tömegű idézettel, ami a túlzásfoltosság, erőltettség és sokszor a feleslegesség érzését kelti.

A dolgozat új tudományos eredményeit értékelve, az opponens javasolja a tudományok doktora tudományos fokozat odaítélését.

Fukász György, a filozófiai tudomány doktora opponensi véleményében megállapította, hogy az értekezés újat ad a gyakorlat számára, de újat ad tudományos vonatkozásban is.

Megállapítja továbbá, hogy a nagyigényű cím talán túl sokat ígér: két alapfogalom jelenik meg a címben és a dolgozat viszonyuk tisztázására vállalkozik. A két alapfogalom tisztázása azonban túlságosan átfogó, a cím és a tartalom között eltérések vannak. Minthogy nincs tisztázva a két alapfogalom, nem könnyű a köztük lévő viszony tisztázását elvégezni. Az andragógia és értelmezései körül dúló hazai és nemzetközi szintéren keletkezett viták korántsem zárták le a pedagógia és az andragógia közötti viszony bonyolult kérdéseit. Szerényebb címet adva, valószínűleg jobb megfelelést lehetett volna elérni a cím és a tartalom között.

A túl nagy feladat vállalása, a túlságosan széles téma megfogalmazása csábítja a szerzőt a különféle műfaji elemek beépítésére. A dolgozat egy részében empirikus felvétel tapasztalatait kapjuk meg, míg a másik részében irodalmi feldolgozást találunk. Műfaji szempontból két nagy részre tagolódik a dolgozat: az első rész irodalomfeldolgozással és elméleti összefoglalással közelíti meg témáját, a második rész tartalmazza az empirikus vizsgálati anyag összefoglalását. A műfaji problémák szorosan összefonódnak az alkalmazott módszerek eltéréseivel. Az irodalomfeldolgozás módszereivel kapcsolatban további kritikai megjegyzés ennek felsorolászerű, leíró jellege. A leíró jelleggel szemben erősíteni kellene a szöveg kritikai elemző természetét, hogy az értékelés, a szelektálás a dolgozat koncepciójának markánsabb kiemelésére adjon lehetőséget. A szerző túlságosan sok kérdésbe kap bele, nem koncentrálna eléggé a választott téma mélyebb feldolgozására. A sokoldalúságra való törekvés szűkre zárja a lehetőségeket az egyes megközelítések mélyebb elemzése elől.

A szerző filozófiatörténeti tájékozottsága megnyugtató, mégsem tűnik elégségesnek a filozófiatörténeti források felidézésének szintje. A dolgozat kitűnő részek és kidolgozatlanabb részek összessége. Az egyenlőtlen ségeken belül ugyanakkor a pozitív elemek dominálnak: az újszerűen felvetett problémák újszerű megközelítései adják azt a keretet, amelyek a dolgozat tudományos eredményeihez kapcsolódnak.

A dolgozat a formai követelményeknek megfelel, stílusa példamutató, célja: a pedagógia eredményeinek kidolgozása a témát illetően, fontos tudományos teljesítmény.

Vitányi Iván, a szociológia tudomány doktora megállapítja, hogy a dolgozat tárgya valóban rendkívül széles, különösen abban a felfogásban, ahogy Zrinszky László kifejtéséhez hozzáfog. Nem elégszik meg valami középszintű elméleti megalapozással, hanem az első részben magával a felnőttképzéssel és felnőttneveléssel foglalkozik, nemcsak mintegy összegezve az erről szóló, ma már terjedelmes irodalmat, hanem egy átgondolt elméleti koncepció megalapozásának az igényével. Innen megy át a szorosabban módszertani kérdésekre, hogy a végén a jelenlegi politikai oktatásra vonatkozó szociológiai felméréseit is ismertesse.

Az opponens az elméleti alapvetéssel foglalkozó részt a dolgozat egyik legjobb részének tartja, látszik rajta, hogy a szerző több évtizede igen mélyen és nagy belső átéléssel foglalkozik ezekkel a kérdésekkel, de az is, hogy ugyanakkor személyesen részt vesz gyakorlatában is.

A disszertáció jelentős figyelmet szentel a felnőttnevelés különböző funkcióinak, a felnőttnevelés és a szocializáció összefüggése tárgyalásának. A funkcióra vonatkozóan több rendszert is említ (komplementer-tranzitórikus-kompenzatórikus, emancipációs-affinitív, popularista-elitista, demokratikus-interális-személyiségnevelő, kritikára-dialektikára-toleranciára-változásokra nevelő) és — nagyon helyesen — nem igyekszik közöttük dönteni, hanem mint lehetséges osztályozásokat fogadja el.

A dolgozatban helyesen áll a gondolatmenet középpontjában Wiatznak a kettős politikai szocializációról vallott felfogása, amelyet két értelemben is kettősnek kell neveznünk. A kettősségben az első az, amit egyrészt az embert körülvevő politikai intézményrendszer, másrészt a közvetlen környezet képviselnek. Ebből következik a második, már nem annyira kifejtett, de érintett kettősség, mintegy a külső és belső politikai magatartás, aminek skálája a funkcionális kettősségtől a megszenvedett skizofréniáig, sőt a tudatos szerepjátszásig terjed. Számos olyan elv kifejtését találjuk a dolgozatban, amely lényeges a politikai nevelés gyakorlata számára. Az aktivitás típusainak Kulcsár Kálmán alapján történő elemzése szintén figyelemreméltó része a dolgozatnak.

Helyes következtetésre jut a szerző, és egyet kell vele érteni, amikor cáfolja azt a közkeletű felfogást, amely a manipulációt meglehetősen kiszélesíti, ezzel szemben jogosan fejti ki, hogy a manipuláció nem is pusztán rejtett, indirekt meggyőzés, hanem benne van a megtévesztés egy mozzanata is.

Áttekintve az egész disszertációt, megállapítható, hogy a szerző fontos tárgyat választott, azt több oldalról megvilágította, vállalta a különböző megközelítésmódokból adódó diszciplináris nehézségeket. Az eredmények meggyőzőek, és alkalmasak arra, hogy a gyakorlat hasznosítsa őket.

Zrinszky László az opponensi véleményekre adott válaszában utalt azokra a nehézségekre, amelyek egy új megközelítéssel tárgyalt téma feldolgozásakor jelentkeznek, ilyenkor jogos kifogásként merülhet fel a cím és a tartalom közötti eltérés. Az a tény, hogy a dolgozat nem törekedett a nemzetközi és hazai andragógiai szakirodalom történeti áttekintésére és értékelésére, csupán néhány kiemelt tendencia jellemzésére vállalkozhatott, azt követelte, hogy erősíteni kellett a dokumentatív erőt, a hitelességet pedig azzal kívánta fokozni, hogy sok szó szerinti idézetet alkalmazott. Válaszában kifejtette álláspontját a vélemény és a meggyőződés viszonyáról, és vitatkozott az opponensi véleményekben elhangzott kritikai észrevételekkel.

A Bírálóbizottság összefoglaló értékelésében megállapította, hogy a disszertáció fontos aktuális kérdést tárgyalt. Úttörő munkának ítéltető, mivel a politikai andragógiának mint a neveléstudomány új területének tudományos alapkérdéseit és módszertani elveit hazánkban először szintetizálja. A jelölt interdiszciplinárisan közelítette meg témáját, felhasználta a politológia, a szociológia, a neveléstudomány, a különböző pszichológiai tudományterületek, a kommunikációelmélet, a rendszerelmélet eredményeit. Kiemelkedő jelentőségű a disszertáció nagyobb részét kitevő módszertani alapvetés. A források feltárásában a jelöltnek nem mindig sikerült elkerülnie a véletlenszerűség buktatóit, némileg zsúfolt az elemzett körkép, a disszertáció első részében túlméretezett az idézett szerzőkre való hivatkozás. Túlzottan megterheli a dolgozatot, hogy a jelölt igen sok kérdés tárgyalására vállalkozott, olykor ez szűkre zárta a lehetőséget az egyes megközelítések mélyebb elemzése előtt. Hiányérzetet kelt a felnőttsozializáció kérdéseinek tárgyalása, jóllehet azok igen nagy jelentőségűek az értekezés elméleti megalapozása szempontjából.

Az értekezés érdemeit egybevetve, javasolta a Bírálóbizottság a Tudományos Minősítő Bizottságnak, hogy Zrinszky László részére a nev. tud. doktora tudományos fokozatot ítélje oda, melyet a plénum elfogadott, és a nev. tud. doktora tudományos fokozatot Zrinszky László részére odaítélte.